

Et er så, at arbejdsgiveren kan spise myndighederne af med en tro og love-erklæring, men samtidig er de faglige organisationers ret til at blive hørt om betingelserne for arbejdstilladelser ringe. I masser af sager vil Udlændingestyrelsen uden videre give tilladelsen, og i tvivlstilfælde skal bare arbejdsmarkedsrådene høres, uden at der er nogen som helst sikring af, at de relevante faglige organisationer inddrages.

Kl. 15.35

Endnu et problem angående de forhold, østarbejderne risikerer at blive udsat for, har at gøre med gummiformuleringen om fuldtidsbeskæftigelse. I lovforslaget hedder det, at kravet om fuldtidsbeskæftigelse er opfyldt, hvis arbejdstiden ikke er væsentligt under 37 timer om ugen og man i øvrigt kan regne med, at den pågældende kan forsørge sig selv. Men hvad betyder egentlig »væsentligt under«? Og hvad betyder det, når man påregner, at den pågældende kan forsørge sig selv? F.eks. har vi jo fået konstateret og også fået bekræftet fra fru Irene Simonsen fra Venstre, at starthjælpsmodtagere kan forsørge sig selv for lidt over 5.000 kr. om måneden, og hvis det er udgangspunktet, er det klart, at så er der åbnet en ladeport.

Endelig var det et af slagnumrene, da aftalen bag det her forslag blev lanceret, at det skulle sikres, at der var tale om seriøse arbejdsgivere, når der skulle udstedes arbejdstilladelser til østarbejdere. I lovforslaget er det simpelt hen blevet til en bestemmelse om, at arbejdsgiveren skal være tilmeldt Told og Skat. Det er mildest talt ikke nogen garanti.

I forlængelse af det mener vi, at det er typisk, at lovforslaget primært gør det til den østeuropæiske arbejders problem, hvis vedkommende bliver udsat for snyd og bedrag fra arbejdsgiverens side. Hvis han eller hun ikke får ordentlige løn- og arbejdsforhold, så ryger arbejdstilladelsen og enkeltbilletten ligger og venter. Ikke et ord om, at arbejdsgiveren skal være forpligtet til at betale de penge, som den ansatte bliver snydt for.

Jeg vil her godt understrege, at mine hidtidige bemærkninger overhovedet ikke har gået på de problemer, vi fra Enhedslistens side allerede påpegede i aftalen fra december. Der har udelukkende her været tale om punkter, hvor udmøntningen af aftaleteksten har tydeliggjort manglende beskyttelse af østarbejderne mod at blive misbrugt som løntrykkere.

Oveni kommer så de problemer, at de østeuropæiske arbejdere i overgangsperioden må

leve med midlertidige opholdstilladelser. Jeg har tidligere påpeget, at det vil betyde, at de på mange måder vil være i lommen på deres arbejdsgiver.

Samtidig er det urimeligt, at vi kommer til at se nogle arbejdere i det her land, som i årevis kan arbejde og betale skat uden mulighed for at optjene ret til dagpenge eller for den sags skyld kontanthjælp i tilfælde af arbejdsløshed. Specielt i forhold til retten til dagpenge ved arbejdsløshed er aftalen efter vores opfattelse med til at undergrave solidariteten mellem forskellige grupper på arbejdsmarkedet.

I den forbindelse vil jeg godt fremhæve en følgevirkning af de midlertidige arbejdstilladelser, nemlig de problemer, det kan give for de faglige organisationers muligheder for at konflikte sig til en overenskomst, hvis konflikten berører midlertidigt ansatte fra Østeuropa. De vil let komme til at stå i den situation, at der ikke er arbejde og ikke er ret til understøttelse, og de kan dermed blive tvunget hjem.

I virkelighedens verden vil lovforslaget medvirke til, at østarbejdere, der mister deres job, meget let kommer i en situation, hvor de vil give deres højre arm for at blive i landet og få et andet job, især da hvis de har taget deres familie med herop og har etableret sig. Der vil dermed blive åbnet op for endnu mere sort og illegalt arbejde – igen til skade for ordnede løn- og arbejdsforhold for danske arbejdere og for østeuropæiske arbejdere, der arbejder i Danmark.

Med de her bemærkninger er det også sagt, at Enhedslisten vil stille en række ændringsforslag på de punkter, jeg har nævnt her, forslag, som forhåbentlig kan rette op på nogle af problemerne. Det er muligt, at der kan laves fortolkninger nogle steder; det er muligt, at man kan fortolke sig ud af, at man er gået fra at snakke om fuldtidsarbejde til at snakke om noget, der ligner fuldtidsarbejde; det er muligt, at ministeren måske kan komme herop nu og give en fortolkning, der klargør det, og så kan vi stille spørgsmål og få det skrevet ned.

Men under alle omstændigheder er det de emner, jeg har været inde på her, vi vil forsøge at kigge på under udvalgsbehandlingen.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Det er jo svært at leve op til hr. Søren Søndergaards forventninger til i hvert fald Socialdemokratiet. Det har været et problem i flere generationer, så vidt jeg kan se. Hver gang der er sket et